

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده بهداشت

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اپیدمیولوژی

عنوان:

بررسی عوامل موثر بر تصویر بدنی و مشارکت اجتماعی زنان باردار و ارتباط این

دو فاکتور بر حسب ماه بارداری در زنان باردار مراجعه کننده به

کلینیک هنری شهرستان جهرم در سال ۱۳۹۳

توسط: وحید رحمانیان

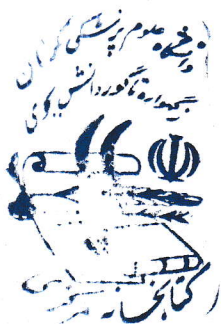
اساتید راهنما:

دکتر فرزانه ذوالعلی - دکتر محبت محسنی

اساتید مشاور:

دکتر محمد رضا بانسی - دکتر نوید خلیلی

سال تحصیلی: ۱۳۹۵-۱۳۹۴

Evaluations of factors affect the body image and the social participation and their relationship during pregnancy in the pregnant women in Jahrom, Iran,2014

A Thesis
Presented to
The Graduated Studies

By
Vahid Rahmanian

In Partial Fulfillment
Of The Requirements for Degree
Master of Sciences in:

Epidemiology

Kerman University of Medical Sciences

September 2015

چکیده

مقدمه: در طول بارداری بدلیل تغییرات بدن زنان ارزیابی آن‌ها از بدنشان در این دوران بیشتر می‌شود و زنان در خودشان احساس افت و کاهش زیادی از نظر فرهنگ ایده آل زیبایی جامعه پیدا می‌کنند و در نتیجه ممکن است میزان رضایت از تصویر بدنی آن‌ها کاهش پیدا کند. داشتن تصویر ذهنی منفی در خلال حاملگی، می‌تواند نگران‌کننده باشد، چرا که ممکن است، موجب رفتارهایی چون رژیم گرفتن و گرسنگی کشیدن شده و در نهایت منجر به اضافه وزن ناکافی، زایمان قبل از term، کم وزنی نوزاد هنگام تولد، تأخیر تکامل کودک و در برخی موارد، مرگ مادر و جنین گردد.

تغییر تصویر ذهنی بدن در پی تغییرات قابل مشاهده در بدن می‌تواند تاثیر زیادی روی شخصیت و رفتار فرد داشته باشد. این تصویر ذهنی عامل اساسی در تعیین چگونگی تعامل فرد با دیگران محسوب می‌شود.

یکی از مهم ترین عواملی که به تدوام حیات بشری کمک کرده، همکاری و مشارکت میان انسان هاست. دوران بارداری، همیشه با ترس و اضطراب همراه است که ارتباط فرد باردار با اطرافیان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و چه بسا باعث اختلاف خانوادگی و رنجش زن و شوهر از یکدیگر شده و این اختلال در ارتباط، باعث تشدید اضطراب و نگرانی می‌گردد و یک سیکل معیوب ایجاد می‌کند. بنابراین با توجه به اهمیت تصویر ذهنی مثبت در زنان باردار و لزوم مشارکت زنان در همه مراحل زندگی این مطالعه با هدف تعیین عوامل موثر بر تصویر بدنی، مشارکت اجتماعی و ارتباط این دو فاکتور در زنان باردار بر حسب ماه بارداری انجام شد.

روش بررسی: مطالعه حاضر با روش پیگیری بر روی ۲۴۵ نمونه زن باردار مراجعه کننده به کلینیک هنری شهرستان جهرم در سال ۱۳۹۳ انجام شد. ابزار جمع آوری داده ها دو پرسشنامه تصویر بدنی (BSQ (body shape questionnaire) و پرسشنامه محقق ساخته مشارکت اجتماعی بود که بعد از بررسی روایی و پایایی در ابتدا برای زنان باردار شرکت کننده در پژوهش در سه ماهه اول بارداری تکمیل شد و سپس همین افراد تا سه ماهه سوم بارداری تحت پیگیری قرار گرفتند و مجدداً پرسشنامه های یاد شده جهت آن ها تکمیل گردید. یافته های حاصل با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ و با استفاده از آزمون های آماری T زوجی و مدل Mixed Linear Model تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: یافته های این مطالعه نشان داد که نگرانی از تصویر بدنی در زنان نخست زا کمتر از نگرانی از تصویر بدنی در زنان چند زا و ارتباط معنی دار بود. همچنین گذشت زمان از سه ماه اول بارداری به سه ماهه سوم بارداری بر تصویر بدنی زنان باردار تاثیر داشت و معنی دار بود عبارت دیگر نگرانی از تصویر بدنی در سه ماهه سوم بارداری در مقایسه با سه ماهه اول بارداری بیشتر بود. میزان مشارکت اجتماعی زنان باردار با بالا رفتن سطح تحصیلات به ترتیب در هر مقطع تحصیلی افزایش نشان داد و ارتباط معنی دار بود همچنین گذشت زمان از سه ماهه اول بارداری به سه ماهه سوم بارداری بر میزان مشارکت اجتماعی زنان تاثیر داشت و ارتباط معنی دار بود.

نتیجه گیری: زنان در دوران بارداری تغییرات متعددی در ظاهر خود تجربه می‌کنند که این تغییرات می‌تواند برای آنان مطلوب یا نامطلوب باشد. توجه ارایه دهندگان مراقبت های دوران بارداری به این تغییرات و ارایه آموزش های لازم در این زمینه به زن باردار می‌تواند در ارتقای سلامت روانی وی تاثیر بسزایی داشته باشد. همچنین از آنجایی که میزان مشارکت و نقش زنان در یک کشور می‌تواند به عنوان یکی از شاخص های توسعه یافتگی آن کشور مطرح باشد می‌توان با شناخت عوامل موثر بر مشارکت اجتماعی زنان به ویژه در دوران بارداری موانع و محدودیت های جدی در مشارکت را برداشته و گامی موثر در جهت بهبود توسعه یافتگی و وضعیت سلامتی کشور برداشت.

کلید واژه ها: تصویر بدنی، مشارکت اجتماعی، زنان باردار، ایران

Abstract:

Background: changes in body shape and weight of women during pregnancy can have negative effects on the Body image. especially during pregnancy, it can be worrying to Have a negative body image, , as it may lead to behaviors such as dangerous dieting and starving which leads to inadequate weight gain, preterm delivery, low birth weight, developmental delay , and, in some cases, death of the mother and fetus.

One of the most important factors for continuation of human life is the collaboration between human beings. Pregnancy is always associated with fear and anxiety that may lead to family discord and resentment between the couples. Hence, it may lead to the associated disorders, which in turn, get exacerbated by anxiety and create a vicious cycle. Considering the importance of positive body image in the pregnant women, it would be crucial to determine the factors affecting on it. In addition, the relationship of body image and social participation in pregnant women should be studied in detail.

Methods: The present study conducted on a sample of 245 pregnant women referred to the Honari clinic in 2014 in Iran, Fars province, Jahrom. Two questionnaires were used for data collection: the Body Shape Questionnaire (BSQ) and the social participation questionnaire. After evaluations of validity and reliability, the participants completed the questionnaires two times: in the first and third trimester of pregnancy. Afterwards, they underwent treatments and finally, referred again to fill out the questionnaires. The results were analyzed statistically using SPSS version 22, using paired T-test and Mixed Model Linear regression.

Results: The findings showed meaningfully less concern about body image in nulliparous women than Multiparous ones. The time span between the first and third trimester had a significant impact on body image and body image concerns. In other words, in the third quarter it was higher compared with the first trimester of pregnancy.

The social participation of women showed statistically significant increase with the level of education. Also there was a significant difference between the social participation of women in the first and third trimester.

Conclusion: Pregnant women experience numerous changes in their appearance. These changes can be favorable or unfavorable to them. It would be appreciated if prenatal care providers concern about these changes and provide the necessary trainings to pregnant woman, which can affect their mental health elevation. Also, since the participation and role of women in a country can be considered as an index of development of a country, it would be helpful to know the important factors that take effect on the social interaction of the pregnant women.

Key words: body image, social participation, pregnancy